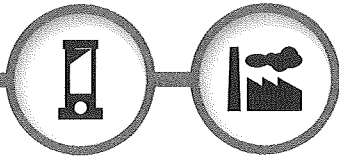

thema 4 – Rijke regenten, arme burgers

🏰 tijd van pruiken en revoluties 🏭 tijd van burgers en stoommachines

Samenvatting

In de tijd van pruiken en revoluties was er een groot verschil tussen arm en rijk. Later ging het met de handel niet goed; de rijken werden minder rijk en de armen nog armer. In de tijd van burgers en stoommachines wilde koning Willem I een rijk land maken van de Nederlanden. Hij nam maatregelen om de handel sneller te vervoeren.

🏰 les 1 – Machtige families

In de tijd van pruiken en revoluties bestuurden rijke regenten de steden. Stadhouders Willem IV was legerleider en hij benoemde ambtenaren. De elite gaf elkaar goed betaald werk. De regenten werden erg rijk door handel in aandelen. De arbeiders hadden niks aan die aandelenhandel, want dat leverde geen werk op. Alles wat Frans was, namen de regenten over; de etquette, de taal en de mode. Ze kochten dure buitenhuizen en lieten tuinen aanleggen in Franse stijl. Aan het eind van de tijd van pruiken en revoluties ging het niet goed met de rijken. Maar ze deden of er niets aan de hand was. Er werd minder verdiend in de landbouw en visserij, vanwege de oorlogen was er minder handel en de aandelen werden minder waard.

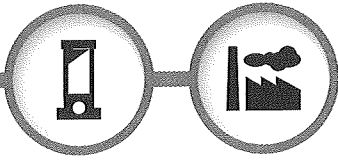
🏰 les 2 – Armoede

De Republiek was goed in textiel, bouwnijverheid, leerbewerking, aardewerk, glas, steen en kalk. Er werkten veel arme mensen. Hun kleren waren grijs en somber. Daarom heetten ze het grauw. Hun kinderen werkten als dienstmeisje, in de huisnijverheid of in een winkel of werkplaats. Toen het slechter met de economie ging, was er minder werk en meer armoede. De armenzorg, georganiseerd door kerken en regenten, bestond uit de bedeling en weeshuizen. Een kwart van de Amsterdammers gebruikte dit. Kinderen van armen woonden soms in weeshuizen. Er waren slaapzalen voor jongens en meisjes, ze droegen dezelfde kleren, aten roggebrood of pap en gingen naar school. Veel mensen zaten in een armoedecyclus: als je arm was, waren je kinderen ook arm en hun kinderen ook weer.

>

thema 4 – Rijke regenten, arme burgers

🏰 tijd van pruiken en revoluties 🏭 tijd van burgers en stoommachines

Samenvatting

🏭 les 3 – De vuurdraak!

Willem I was de eerste koning van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. Willem I wilde het land weer rijk maken. Daarom nam hij vier maatregelen: hij liet fabrieken bouwen, een spoorweg aanleggen, kanalen graven en de wegen verbeteren. Zo kon de handel sneller vervoerd worden. Koopmannen uit het noorden verkochten de spullen die in het zuiden in de fabriek gemaakt werden. De maatregelen hielpen wel, maar vooral in het noorden. In het zuiden bleven veel mensen arm.

🏰 les 4 – Koninkrijk Nederland

Het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden bestond uit Noord-Nederland en Zuid-Nederland. Zuid-Nederland verzette zich tegen Willem I. Ze wilden geen protestantse koning en ze vonden dat hij het noorden voortrok. Er was niet genoeg aandacht voor de Vlaamse cultuur en Nederlands werd als officiële taal ingevoerd. Tijdens een opstand in Brussel eisten opstandelingen een eigen staat en een eigen koning. Willem probeerde België terug te veroveren, maar het Franse leger schoot de Belgen te hulp. De eerste koning van België werd Leopold I. Willem I was teleurgesteld in het volk, hij wist dat hij verloren had. Hij deed afstand van de troon. Willem II, zijn zoon, werd de nieuwe koning.

1700

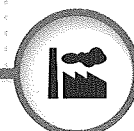
1800

1813 Willem I wordt koning

1830 België onafhankelijk

1839 eerste spoorweg tussen Amsterdam en Haarlem

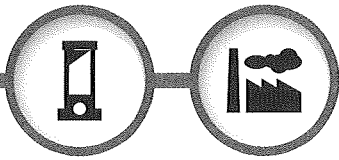
1840 Willem II volgt zijn vader op als koning

1900

thema 4 – Rijke regenten, arme burgers

🕒 tijd van pruiken en revoluties 🏭 tijd van burgers en stoommachines

Begrippen

🕒 les 1 – Machtige families

de elite

De elite, dat zijn de mensen in een land die machtig en rijk zijn.

het aandeel

Een aandeel is een bewijs dat je geld hebt gestoken in een bedrijf.

het buitenhuis

Een buitenhuis is een extra huis dat rijke mensen op het platteland hebben.

de etiquette

De etiquette, dat zijn de regels die zeggen hoe het hoort.

🕒 les 2 – Armoede

het grauw

Het grauw was de bijnaam voor het arme volk van wie de kleren grijs en somber waren.

de armenzorg

De armenzorg gaf arme mensen gratis eten en medicijnen en zorgde voor weeshuizen.

de bedeling

Bedeling is dat arme mensen gratis eten en medicijnen en wat geld kregen.

het weeshuis

In een weeshuis woonden wezen, dus kinderen zonder ouders en soms kinderen van heel arme ouders.

de armoedecyclus

Een armoedecyclus is dat een familie altijd arm blijft en dat niet kan veranderen.

de wees

Een wees is een kind dat geen ouders meer heeft. De ouders zijn dood.

🏭 les 3 – De vuurdraak!

het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden ...

Het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden bestond uit de landen die wij nu kennen als België, Luxemburg en Nederland.

koning Willem I

Willem I was de eerste koning van Nederland.

de fabriek

Een fabriek is een groot gebouw met machines waar producten gemaakt worden.

de koopman

Een koopman is iemand die leeft van de handel.

het kanaal

Een kanaal is een recht stuk water waar schepen op kunnen varen. Het is door mensen gegraven.

de spoorweg

De rails waarover de treinen rijden, noem je de spoorweg.

🏰 les 4 – Koninkrijk Nederland

de staatsschool

De staatsschool is een school zonder godsdienst, die werd gesticht door Willem I.

koning Leopold I

Leopold I is de eerste koning van België die door cultuur een eenheid van het land maakte.

koning Willem II

Willem II werd koning van Nederland toen zijn vader Willem I de troon opgaf na verlies van België.